

ZIUA PLECĂRII

- Bilanț de viață al unui outlier, un posibil autist dezrădăcinat, obsedat de numere și direcții-

De Nicholas Jordan

Cu o jumătate de veac în urmă, pe 22 iulie 1972, la ora 9:15 dimineața, am părăsit “definitiv” România la bordul unei aeronave Tarom cu destinația Copenhaga. O zi, care ar fi fost oricum memorabilă prin schimbarea radicală adusă vieții mele, a devenit indelibilă prin absurditățile și-obstacolele întâmpinate la fiecare pas, mai ales în ultimele, literalmente ultimele momente petrecute în țară pe pista de decolare a aeroportului Otopeni. Ele mi-au fost ștanțate pe creier prin lovituri scurte, sacadate de ciocan, și urmele lor pot fi găsite acolo și astăzi.

În schimb, s-a dovedit a fi mai mult un accident, un zâmbet al soartei, ca, la nici o lună după sosire, să încep, cu totul neașteptat mie, o perioadă de zboruri și de zile de plecare la intervale relativ scurte care m-au plasat treptat în majoritatea destinațiilor turistice de pe glob. Am ajuns în

final până și la Punta Arenas și la Ushuaia, la porțile Antarcticii. Totul a fost posibil pentru că perioada presupusă inițial a fi de doar câteva săptămâni, a durat, de fapt, două decenii.

Atunci când am început să scriu proză, pe la sfârșitul anilor '80, am descris în detaliu multe dintre aceste călătorii pentru că ele deveniseră singura realitate pe care o cunoscusem în viața adultă. Ce mi se pare ciudat totuși este că până astăzi, la 50 de ani distanță, deși în acest interval am re trăit ziua și traumele plecării din România de nenumărate ori în coșmaruri, mai ales în primele luni după plecare, n-am scris niciodată despre acea zi, nici măcar n-am scos pe seama ei un singur cuvânt, nici în familie, nici cu prietenii.

Am socotit, și nici măcar de-asta nu sunt sigur dacă a fost singura rațiune, că ce mi s-a părut de coșmar mie atunci la aeroport, ar fi putut să pară floare la ureche altcuiva, mai ales unuia care prin anii aceia ajunsese în Vest după ce trecuse înot Dunărea noaptea sau care sărise peste zidul de la Berlin. Așa c-am pus ziua plecării într-un compartiment special, bine sigilat, în creier, și-acolo a rămas lâncezind, din ce în ce mai estompată, până ce pe 4 iulie 2022, pe la 9 seara, mi-a erupt violent în memorie și mi-a tăiat pe loc respirația, sufocându-mă. Eram perfect conștient. Nu puteam să scot măcar o vorbă ca să cer ajutorul cuiva.

Din fericire pentru mine, întregul episod s-a petrecut la spital. De-abia ajunseseam acolo cu ambulanța pentru un presupus atac de cord și, în zăpăceala creată, deși tensiunea arterială revenise deja la normal de la 200, am fost sedat, intubat și plasat de urgență pe un ventilator pulmonar, și-așa am rămas peste noapte. Pe la prânz, când m-am trezit, nu mi s-a părut să mai am vreun simptom de boală. Mă simțeam chiar odihnit, dormisem vreo 15 ore.

Am anunțat medicul de gardă că eu sunt gata de-ntors acasă.

“Iar eu am să anunț la rândul meu presa,” mi-a răspuns acesta bine dispus. “Un miracol. De pe ventilator, direct acasă. Nici gând, dumneata vei rămâne aici cel puțin trei zile, sub observație, ca să putem completa testele. Și, un sfat care merită ascultat. Nu încerca să te ridici din pat. Vei cădea-n nas.”

Tocmai sărbătorisem în sânul familiei ziua de 4 iulie, Ziua Declarării Independenței Statelor Unite de Imperiul Britanic, în stilul tradițional și, din punct de vedere culinar, cam excesiv, al cetățenilor din noua mea patrie (după atâtea decenii trăite aici, patrie nouă, vorba vine, dar este esențial expunerii mele să precizez că nu vorbesc de cea veche sau chiar și de oricare alta, intermediară). Aproprierea aniversării datei de 22 iulie 1972 era unul din subiectele discuției la masă și mi s-a cerut un bilanț al intervalului petrecut, dar nu aveam unul pregătit și nici n-aveam de gând să-mi fac unul vreodată. Când am plecat din România, imaginea mentală a viitorului meu se întindea până la anul 2000, și-asta așa, ca viitor extins, nici vis să fi făcut vreodată planuri mai departe de-atât. Anul 2022 putea să rămână liniștit acolo unde se găsea, alături de 2052, 2082 și de toți ceilalți.

Mai spre seară, totuși, nu aniversarea, ci realitatea vârstei la care ajunseseam în iulie 2022, întregul asortiment de maladii și începuturi de maladii acumulate dealungul drumului spre aniversare, m-au catapultat brusc la șase mile și jumătate de casă, direct la oficiul de admitere al spitalului AdventHealth din Palm Coast, Florida, unde împărțeam o sală de așteptare, ca și-acum 50 de ani, cu un alt mic grup de călători în timp și spațiu, evident, de data aceasta, cu destine și destinații mult mai disparate. Ajunsesem, în limbaj medical, la triaj.

Echipe mixte de asistenți și asistente medicale se perindau printre paturi, luau temperatura și tensiunea arterială, porneau perfuzii și ridicau (în mintea lor) pe cât puteau moralul pacienților, prevestindu-le în masă cât de repede se vor întoarce acasă “As Good As New” și alte câteva basme asemănătoare, pe care, evident, nu le credea nimeni. Copiii, cei care ar fi crezut poate, nu-și aveau locul în acea sală de triaj intimă și foarte, foarte luminoasă. În jurul meu, cea mai tânără persoană prezentă la apel era, în estimarea mea, de 65 de ani. Se auzeau câteva vaiete, dar erau înăbușite, practic inaudibile.

Multora dintre pacienți lumina vie de sus le sugera poate o plecare lină spre o altă dimensiune, mie însă decorul tehnicizat mi-amintea de o lansare în spațiu, mai ales că Palm Coast nici nu-i departe de Cape Kennedy. Văzusem de-atâtea ori dâra mereu ridicând-se a rachetelor cărând navetele spațiale în orbită, nici nu mai ieșeam din casă să le văd, ci le așteptam apariția întins pe spate în bazin. Plus că, ce-alegere aveam, AdventHealth nu-i doar un spital unde scrie cu litere mari Doamne Ajută la intrare, e și singurul cu clinică de salvare ICU din PC.

Cu norocul meu proverbial de a rămâne mereu la urmă, prima activitate la nivelul unui doctor adevărat care mi s-a întâmplat în sala de triaj a fost o psihoterapeută în trecere, care n-avea nici o legătură cu admiterile în spital. Dacă tot stăteam amândoi degeaba, eu așteptând la coadă venirea medicului de gardă, ea, bănuiam eu, să-și înceapă schimbul sau poate chiar pierdea vremea de pomană la ora aceea târzie, m-a consultat “voluntar,” și, în timpul discuției, am trecut în revistă și importanta, pentru mine, zi a plecării din România.

Mi-a spus și din partea ei o grămadă de lucruri care, limpede, nu aveau legătură cu mine, mai ales sugestia neașteptată că ar

fi fost posibil să mă găsesc “unde va fi în spectrul autismului.” I-am tăiat ideea din fașă. Fusesem deja testat pentru PTSD, o ocurență comună multora dintre cei ce proveniseră din țările fost comuniste în deceniile premergătoare lui 1989. Factorul comun erau coșmarurile: cel mai răspândit fiind, mi s-a întâmplat și mie, panica paralizantă din vis a unei reîntoarceri subite și de bună voie în țara de plecare. Dacă se strecurase cumva vreun semn adevărat de autism la testări, sunt sigur că aș fi aflat.

Înțelegem, totuși, ideea pe care o preconiza doctorița. Șansa ca cineva cu trecutul și istoria mea medicală să ar fi putut găsi în spectrul autismului trebuia explorată, și m-aș fi găsit alături de milioane de oameni cu probleme similare, incluzând multe exemple de personaje istorice și celebrități: Einstein, Beethoven, Tesla, Jerry Seinfeld. Elon Musk se declarase singur suferind de Asperger la Saturday Night Live în 2021. Înțelegem și că spectrul autismului este foarte larg, dar eu eram absolut sigur că nu mă găseam în raza sa de incidență și basta! I-am spus-o cu multă fermitate doamnei doctor, i-am sugerat chiar să-l mai testeze încă o dată ea însăși pe Elon Musk și, ca urmare, mă îndoiam sincer că o voi mai vedea vreodată. În această privință însă, m-am înșelat profund. Oricum, ea a plecat de lângă mine pe la opt și jumătate. Au mai trecut 30 de minute până a-nceput tot circuitul și Ziua Plecării a revenit în prim-plan.

2

La scurtă vreme după ce în sala de așteptare a aeroportului Otopeni s-a transmis anunțul final de plecare pentru cursa de Copenhaga, un vameș spătos cu o uniformă bleumarin de proveniență incertă, mai mult de milițian, a apărut surâzător și a preluat grupul relativ mic al călătorilor zilei, vreo 40-45, cred. A pornit sprinten în față, cu pași elastici, ghidându-ne fără prea multe vorbe printr-un labirint de coridoare intersectate cu panouri de construcție.

Menținea un ritm rapid și sacadat și-am observat cum vârstnicii din grup se străduiau gâfâind să se încadreze. La câteva cotituri, ghidul în uniformă a rotit un sfert de cerc capul, cât să verifice dacă eram toți pe făgaș și, bineînțeles, niciunul din noi nu l-a dezamăgit. Îl urmam disciplinați, poate cam gălăgioși, ca un șir de rățuște rătăcite în căutarea apei. Oricum, el n-a încetinit vreun moment. La fiecare ocazie unde i-am putut vedea fața, fie și din unghi, ochii mei s-au alipit ca scaiul de zâmbetul său curios, parcă pictat pe deasupra, și, din felul relaxat cum își ținea în mers umerii, am dedus că-l așifa, la fel de larg și enigmatic, și-atunci când era întors cu spatele la noi.

Nu știu de ce, din instinct poate, dar eram convins că acest individ era orice, doar vameș nu putea să fie. Încercam să-nțeleg de ce tot zâmbește în continuu, nu avea nici un sens, mai ales că la aeroportul Otopeni, în afară de el, fiecare persoană în uniformă oficială pe lângă care trecusem nu stăpânea decât o singură expresie facială: posac. Dar insul smeard, cu alură de fost sportiv, pe-alocuri încărunit, puțin pleșuv, dar altfel tânăr în aparență, îmi dovedea cu fiecare pas săltăreț că el era altfel. Mi-a dovedit-o și mai temeinic când s-a oprit în fața unei uși duble de sticlă care dădea direct pe pista de zbor. Puteam privi de-acolo fără obstacole în toate direcțiile și la un capăt, am văzut o largă plantație pomicolă - cât se întindea aeroportul pe-atunci, în 1972.

Afară, la nici o aruncătură de băț distanță, un Bac One Eleven alb cu o dungă roșie îngustă întinzându-se de la ușa cabinei și până la coadă, strălucea limpede prin geam în răcoarea dimineții. La dreapta ușii deschise, de la care cobora deja până la sol rampa îngustă de urcare cu balustrade foarte înalte, gata să ne primească și pe noi, se deslușea un număr de zbor, lipit cam strâmb, 006. În 1972, șase Bacuri alcătuiau, dacă nu greșesc, întreaga flotă de producție vestică a companiei Tarom. Chiar admiram

silueta discretă a avionului, subțiată de poziția celor două turbine Rolls Royce lipite de fuzelaj mult înspre coadă, unde, sub steagul tricolor, stătea scris cu litere majuscule YR-BCF. Nu aveam cum să știu că într-o zi va fi produs și în România.

Cu-o piruetă scurtă, vameșul voiajor s-a-tors către noi și-a declarat că are de făcut un anunț important: enumerarea regulilor “obligatorii” ale companiei Tarom la urcarea într-un avion Tarom. Nu le auzisem încă, dar îmi închipuiam că Taromul adăuga calificativul de obligatoriu unor reguli pe o bază pur opțională, doar atunci când cursele sale regulate depășeau hotarele țării prea departe spre Vest.

“Primele, vor urca pașapoartele diplomatice.” Lipsă la apel, nu se vedea urmă.

“Apoi pașapoartele turistice.” S-au ridicat treptat restul de mâini prezente, unele fluturând copertile verzi în aer, de parcă n-am fi trecut deja cu toții printr-un riguros control de frontieră cu trei sferturi de oră înainte.

“La sfârșit, emigranții, cei cu plecare definitivă.” N-a spus însă pașapoartele de emigranți, ci emigranții și-atât. Cine mai știe, în limbajul oficial în uz la granițele RSR, emigranții nu meritau să aibă cuvântul pașaport atașat la persoană, iar eu nu mi-am bătut capul să ridic mâna, mai ales că n-aveam de ce - nimeni nu mi-o ceruse. Nimeni nu mi-o ceruse s-o ridic, adică, să nu ne-nțelegem greșit.

“Foarte... interesant,” a comentat, nu foarte convinsă, femeia scundă, cu perle la gât și-ascunsă într-un halat alb trecându-i cu mult peste genunchi. Și-a ridicat cu un gest distrat ochelarii înguști de pe nas și a început să caute în zadar pe lentile peete inexistente pe care să le curețe. Bănuiam că încerca să-și formuleze cât mai circumspect gândurile, pentru c-a mai pierdut ceva vreme apoi așezând cu grijă pe-o policioară foaia de hârtie acoperită în întregime de scrisul meu mărunț. “Și foarte, foarte, foarte amănunțit,” a încheiat ea oftând.

Trecuseră doar două zile de când discutasem amândoi dacă aș fi sau nu un bun candidat pentru sindromul Asperger și spectrul autismului. Între timp, deși rămas la pat, eu m-apucasem de scris.

“Sunteți capabil să relatați ce vi s-a întâmplat în cursul zilei de 22 iulie 1972 în detaliu atât de amănunțit, încât, sunt sigură, dacă o muscă ar fi zburat prin sala de-așteptare a aeroportului, ar fi apărut și ea în descriere.”

“Aș fi ținut minte dac-ar fi apărut una, mai ales dacă se așeza pe nasul cuiva. O muscă stingheră n-ar fi fost relevantă. Am o bună memorie de detaliu, e-adevărat, dar nici eidetică, și nici fotografică, nimic special, doar că a fost antrenată asiduu să rețină cât mai mult din copilărie. Mai important pentru mine, fac conexiuni neașteptate între fapte disparate fără ca măcar să-ncerc. Mi-am instalat în cap propria rețea, una descentralizată.”

“Și?”

“Este un fapt. Am retrăit ziua plecării, și, evident, nu doar o singură dată, ci de multe ori. Procesul în sine a fost mai complex decât să număr câte muște erau pe perete. Ca să clarificăm. Știu cine sunt. Știu ce sunt.”

“Hm, știți cine sunteți, hai să zicem. Dar ‘ce’ sunteți? Sunteți un... CE?”

“Sunt un ‘Outlier,’ un termen adoptat de mine în lipsa altuia mai bun. Poate îl veți

încerca în analize și vă veți convinge că se potrivește. Vi-l împrumut cu plăcere.”

“Sunteți un unicat adică, unul cu propriul său vocabular?”

“Dimpotrivă. Sunt sigur că mai sunt destui ca mine, dar fiecare se zbate în tăcere pe limba lui și uite că eu nu știu terminologia altora.”

“Ați terminat?”

“Da, dar pot la fel de bine să și continui. Termenul de outlier e folosit în multe profesii pentru a tabula rezultatele statisticilor: un outlier sau doi pot să modifice până la eroare rezultatul final, de pildă, în psihiatrie, un IQ de 150...”

“Haideti să restabilim parametrii discuției,” m-a întrerupt D-na Medic Psihiatru, puțin agasată. “Dumneata ești pacientul pe pat de spital; eu sunt purtătoarea halatului alb, al tămăduitorului, aici, într-un context medical. Iar aici, ați fost adus cu ambulanța. E cazul să cooperăm, nu-i așa?”

“Ambulanța m-a adus pentru că a panicat familia. Au crezut că intru în stop cardiac. Au chemat medicul de familie și ea i-a îndemnat să sune 911, dar diagnosticul ei la telefon a fost un blocaj renal. Ajuns aici, am fost pus pe ventilator prima noapte, pentru probleme pulmonare. Pe urmă, m-au scos de pe ventilator, și, de două zile, toți se scarpină în cap și nu se pot pune de acord, care mi-e diagnosticul ‘definitiv’. În ritmul ăsta, pot să fac și eu rost de un halat alb, și să-mi ofer opinia. Problemele mele mentale n-au decît s-aștepte.”

4

Din păcate, atunci la plecare, în fața ușii de ieșire spre pista de zbor, problemele mele mentale de-abia începuseră. Milițianul-vameș mi-a întrerupt reveria, m-a luat scurt de cot și mi-a cerut, mie (și numai mie), pașaportul, pe care s-a apucat apoi să-l studieze cu vădit interes. Doar cu o zi înainte, în postura oarecum diferită de vameș-milițian, îl parcursese tot el, atunci când predasem la vama Otopeni cele două

geamantane admise ca bagaje “definitive” pentru “inspecția de 24 de ore.” Îi remarcasem și-atunci fantoma de zâmbet și tot zbuciumul ei repetat. O tratasem ca pe un fapt divers, nici nu visasem că, în scurtă vreme, va ajunge să mă intrige, ba chiar să mă obsedeze.

Atunci îl văzusem prima dată în viață, la vamă, îi explicasem de ce am a adus geamantanele, dăduse din cap - în mintea mea el era vameș, pentru că îmi dăduse o chitanță de predare și avea o uniformă gri. Iar acum, exact în pragul ușii de plecare, după ce a descoperit, sau a pretins să descopere, că sunt singurul emigrant care părăsea țara în ziua aceea, imitația de vameș mi-a ordonat răspicat să rămân într-un colț mai depărtat și să aștept imbarcarea “la coadă.” Și-acolo am înțepenit, la colț, din ce în ce mai mohorât.

Cu gesticulația fluidă a unui agent de trafic la o intersecție, vameșul sau ce-o fi fost el în ziua de 22 iulie, a călăuzit într-afară restul grupului și-a dirijat călătorii să se urce rând pe rând, la intervale egale, măsurate, pe rampa nu prea înaltă, dar care acum, din unghiul meu scăzut de vedere, mi se părea foarte abruptă. Totul a mers șnur până când avansul ritmic s-a încetinit deodată. Ultimii cinci pasageri nici n-apucaseră să se urce pe rampă.

Oh, Well, mi-a răbufnit ca o cobe prin cap vocea dezamăgită a lui Peter Green, fostul chitarist de la Fleetwood Mac, aproximând corect soarta mea ambiguă: s-ajung atât de-aproape de liman, doar ca o nouă nenorocire de ultimă oră să mi se prăvălească nemilos direct pe țeastă. Am început să-mi observ cu on ochi mai critic călăuza oficială a zilei de 22 iulie 1972. Că fusese trimis de undeva de sus era indiscutabil. Cum să definesc acel sus rămâne relativ.

Voi încerca atunci să-i definesc zâmbetul, dacă zâmbit adevărat era gimnastica pe care-o practica el cu mușchii feței. Ce sălășluia pe fața lui se descrie mult mai ușor prin ce nu era. Nu era un rânjel, cu siguranță nu era un surâs adevărat, și nu era nici o grimasă înțepenită, rămasă de la o operație estetică nereușită pentru că trăsăturile îi erau în permanentă schimbare. Era altceva, mai degrabă relicva unui zâmbet complex odinioară, dacă nu la nivelul Giocondei, atunci, mai în termenii anului 2022, de genul est-vest, mongoloido-european al lui **Vladimir Putin**. Ca la orice relicvă, trecerea timpului îi erodase consistența, reducând-o la o maramă subțire, transparentă, fluturând și vâlurind neîncetat de-a curmezișul unei guri largi cu buze cărnoase, bine conturate.

Gura-n sine nici nu părea să facă corp comun cu zâmbetul (poate doar ca un exemplu minimalist de simbioză), dar ea s-ar fi distins oricum și oriunde prin dantura puternică, acoperită pe trei sferturi cu un amalgam unicat argintiu (aș fi pariat că nu era viplă), șlefuit pe-alocuri în unghiuri ascuțite și sclipind, sclipind cum n-am mai văzut de-atunci gura cuiva să sclipească. Dacă, prin simpla prezență, gura aceea etala fără efort un echipament avansat de protecție personală, o simplă descriere “pe scurt” - o gură memorabilă și-atât - nu ar ajunge, pentru că ea figurează, așa, în întregime, chiar în miezul a ceea ce mi-a mai rămas de spus.

După câteva minute pe jar, am zărit, spre capătul aeroportului, două utilitare cu girofarele roșii intermitente repezindu-se vijelios la stânga și-aproape ciocnindu-se, regroupându-se după un viraj brusc la dreapta, numai ca să accelereze din nou într-o direcție unde nu se vedea nimic, dar unde presupuneam eu că, dincolo de orizont, se întâmplase ceva de proporții majore - cu siguranță, nenorocirea cruntă pe care de-abia o prevăzusem. Cum girofarele se

rotiseră neîncetat de la pornire, eram sigur că și sirenele utilitărelor urlau și-acum și ele din toți rărunchii, dar, în colțul pedepsitului unde mă aflam, nu ajungea nici un sunet. Pentru a doua oară într-un interval atât de scurt eram înconjurat de tăcere.

Am observat că, afară pe pistă, până și individului decis să-mi facă viața amară îi dispăruse, parcă din senin, un sfert din zâmbitura holografică care-i iluminase fața cu câteva secunde înainte. Nu părea agitat însă. Asculta atent, dând din cap ocazional că da, la ce i se transmitea printr-o stație bolovănoasă de radio cu o antenă lungă, portocalie ca un morcov, care-i ajungea până la cot. Mi-am dat singur un ghiont zdravăn peste braț, așa de-ncurajare: praful și pulberea se aleseseră de pasiunea lui vădită, coregrafia urcării ritmice în grup pe-o scară solidă de aluminiu într-un avion Tarom dimineața pe răcoare.

Aveam certitudinea că, pentru un moment, nu fusesem pus față în față cu falsul nostru cel de toate zilele, nu vizionasem o piesă regizată de Teatru la Aeroport pentru Copii, ci observasem un episod autentic din viața cuiva care, spre mirarea mea, își iubea vădit meseria, oricare ar fi fost ea de fapt. De exemplu, el putea fi unul din acei securiști de elită, abili și îndetectabili, care lucrau în străinătate sub adâncă acoperire - și care doar întâmplător se afla în acel moment la Otopeni pentru o scurtă detașare, un fel de vacanță plătită dublu, ori, și mai plauzibil, pentru o doză de amuzament. Sigur, orice ar fi fost posibil, omul acela, atât de bine instruit, ar fi putut continua să trăiască sub acoperirea lui adâncă oricât timp i-ar fi trecut prin cap să petreacă, și, la fel de-adevărat, putea s-o facă oriunde, în orice loc ar fi dorit el să-și aleagă din întreaga lume, chiar și pe lună. O singură condiție trebuia însă îndeplinită pentru a rămâne incognito — toți dinții lucitori care-i îngrămădeau până la refuz gura pătrată

trebuiau să intre și să iasă rapid de-acolo pe șine.

Convins că la o adică avionul avea să decoleze fără mine la bord (și poate și fără cei cinci nefericiți din fața ușii, acum ermetic închise), îmi luasem inima-n dinți și pornisem de capul meu spre scara avionului gata să m-alătur lor. N-am făcut decât un singur pas afară, și căpcăunul bleumarin a apărut tiptil în spate și m-a oprit din mers cu amândouă mâinile, fiecare palmă scuturându-mi alternativ, dar foarte ferm câte-un umăr, ca și cum milioane de scame și de scaieți se agățaseră în dezordine pe materialul jachetei și aș fi compromis imaginea României în străinătate, dacă plecam nescuturat. Oh, Well, mi-a revenit rapid și stupid în minte, poate pentru că în versurile care urmează titlului, **Peter Green** se tot vaită: “Can't help about the shape I'm in, Can't sing, I ain't pretty and my legs are thin.” Fiecare cuvânt mi se potrivea ca pe mânășă, doar că la mine umerii fuseseră cei dați la subțiat, nu picioarele. Și, chiar dacă aș fi putut cânta, (și nu pot, am încercat), ce-aș fi putut eu cânta în acel moment? Tarom Blues?

Punând însă capac la toate, nici măcar atunci, în ultima clipă, efectiv în ultima clipă, robotul câinos nu terminase cu mine. În doi pași sălțați, ca un cangur la el acasă-n Outback, mi-a ajuns în față, s-a-ntors scurt pe călcâie, și m-a privit, lipsit de orice fel de expresie omenească, drept în ochi. După care, mi-a confiscat lanțul cu cruciuliță de la gât, darul de despărțire al mamei în ultima clipă petrecută împreună cu ea în holul de plecare: “Românii care-și părăsesc definitiv patria nu au voie să scoată aur din țară.” Eu plecam prin căsătorie, cu un pașaport de cetățean român domiciliat în străinătate, e drept, albastru, nu verde, dar nu scria nicăieri acolo că plec definitiv. M-am gândit zăpăcit la lăntișorul și crucea de la mama, ce conta pentru mine dacă erau de aur sau nu. M-am uitat la gura oribilă aflată la o distanță

de-un cot a celui care tocmai mi le luase și m-a străfulgerat un gând perfect încheșat: dacă tot n-am eu voie să plec cu aur din România, poate ar fi cazul să mă aleg cu mâinile poleite argintiu în schimb.

Străfulgerările mentale petrec pe cortexul uman (ca și la delfini) sub o nanosecundă, se știe precis. Aceste străfulgerări pe rețea neurală n-au nici înclin, nici în mânăcă cu cele luminoase din cer, mai lungi ca durată și relativ ușor de perceput cu ochiul liber, pentru simplul motiv că lungimea lor de undă este de-un alt ordin de mărime. Chiar și așa, acolo pe pistă, debusolat, cu fața arzând la soare și doar cu cerul mare deasupra-mi să mă apere de rău, am apucat să-mi pun nu una, ci două întrebări pertinente. Sunt eu gata de bătaie tocmai acum, în Ziua Plecării? Serios domne, bătaie ca-n filme la scara avionului, chiar... în... Ziua... Plecării? Îndată, un alt fapt năstrușnic și-a băgat repede coada. Nici măcar să clipesc nu cred c-apucasem (clipit de ochi, cam 140 de picosecunde, se știe la fel de precis), când reprezentantul oficial al autorităților române la granița de stat a țării m-a întrebat iritat de ce zâmbesc.

